

ГРАЂАНСКИ ВОДИЧ

КРОЗ ОДЛУКУ О РЕБАЛАНСУ БУЏЕТА

за 2025. годину

ГРАД КРУШЕВАЦ

ГРАД КРВИЊЕВАЦ

Драги суграђани и суграђанке,

Основна сврха документа који је пред вама јесте да на што једноставнији и разумљивији начин објасни у које сврхе се користе јавни ресурси да би се задовољиле потребе грађана.

Грађански буџет представља сажет и јасан приказ Одлуке о буџету града Крушевца за 2025. годину, која је по својој форми веома обимна и тешка за разумевање због специфичних појмова и класификација које је чине.

Иако је немогуће објаснити целокупан буџет у овако краткој форми, искрено се надамо да ћемо на овај начин успети да вас информишемо о начину прикупљања јавних средстава и остваривања прихода и примања буџета града, као и о начину планирања, расподеле и трошења буџетских средстава.

Кроз овај транспарентан приступ настојимо да унапредимо разумевање и интересовање наших суграђана за локалне финансије, а у будућности очекујемо и бољу сарадњу локалне самоуправе и грађана Крушевца у заједничком постављању циљева, дефинисању приоритета и планирању развоја нашег града.

Иван Манојловић
Градonaчелник

Ко се финансира из буџета?

Директни корисници буџетских средстава:

- Скупштина града
- Градоначелник
- Градско веће
- Градска управа
- Правобранилаштво града
- Заштитник права грађана (Омбудсман)

Индиректни корисници буџетских средстава:

- Крушевачко позориште
- Народна библиотека
- Народни музеј
- Културни центар
- Историјски архив
- Предшколска установа «Ната Вељковић»
- Туристички организација Крушевац
- Месне заједнице
- Спортски центар
- Центар за стручно усавршавање
- Центар за особе са инвалидитетом

Остали корисници јавних средстава:

- Образовне институције (школе)
- Здравствене институције (домови здравља, апотекарска установа)
- Социјалне институције (Центар за социјални рад)
- Непрофитне организације (удружења грађана, невладине организације, итд.)

Како настаје буџет града?

БУЏЕТ града је правни документ који утврђује план прихода и примања и расхода и издатака града за буџетску, односно календарску годину.

То значи да овај документ представља предвиђање колико ће се новца од грађана и привреде у току једне године прикупити и на који начин ће се тај новац трошити.

Из градског буџета се током године плаћају све обавезе локалне самоуправе. Исто тако у буџет се сливају приходи из којих се подмирују те обавезе.

Градоначелник и локална управа спроводе градску политику, а главна полуга те политике и развоја је управо буџет града.

Приликом дефинисања овог, за град Крушевац најважнијег документа, руководе се законским оквиром и прописима, стратешким приоритетима развоја и другим елементима.

Реалност је таква да постоје велике разлике између жеља и могућности, тако да креирање буџета подразумева утврђивање приоритета и прављење компромиса.

Ко учествује у буџетском процесу?

На основу чега се доноси буџет?

На
основу
чега се
доноси
буџет?

Закони и прописи:

Закон о финансирању локалне самоуправе,

Закон о буџетском систему,

Закон о локалној самоуправи,

Упутство Министарства финансија за припрему одлуке о буџету за 2025. годину и др.

Сви посебни прописи којима су утврђене надлежности ЈЛС

Стратешки документи:

Стратегија развоја

Акциони планови за поједине области

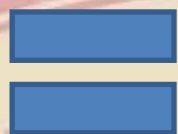
Потребе буџетских корисника

Започети пројекти из ранијих година

Остварење прошлогодишњег буџета

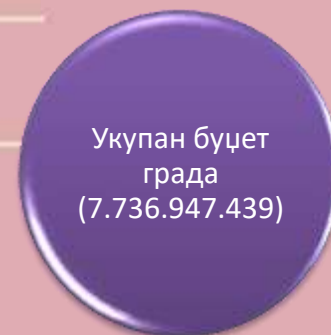
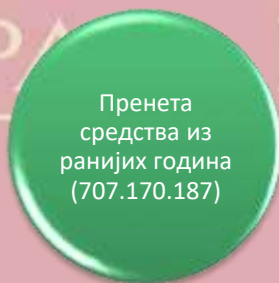
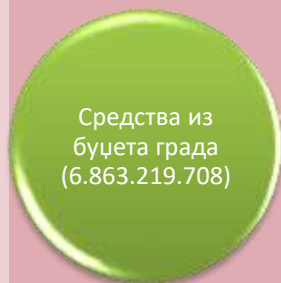
Како се пуни градска каса?

- Укупни јавни приходи и примања града Крушевца за 2025. годину износе

7,7 милијарди динара

- Одлуком о ребалнсу буџета града Крушевца за 2025. годину планирана су средства из буџета града у износу од 6.863.219.708 динара, пренета средства из ранијих година у износу од 707.170.187 динара и средства из осталих извора 166.557.544 динара.

Шта су приходи и примања буџета?

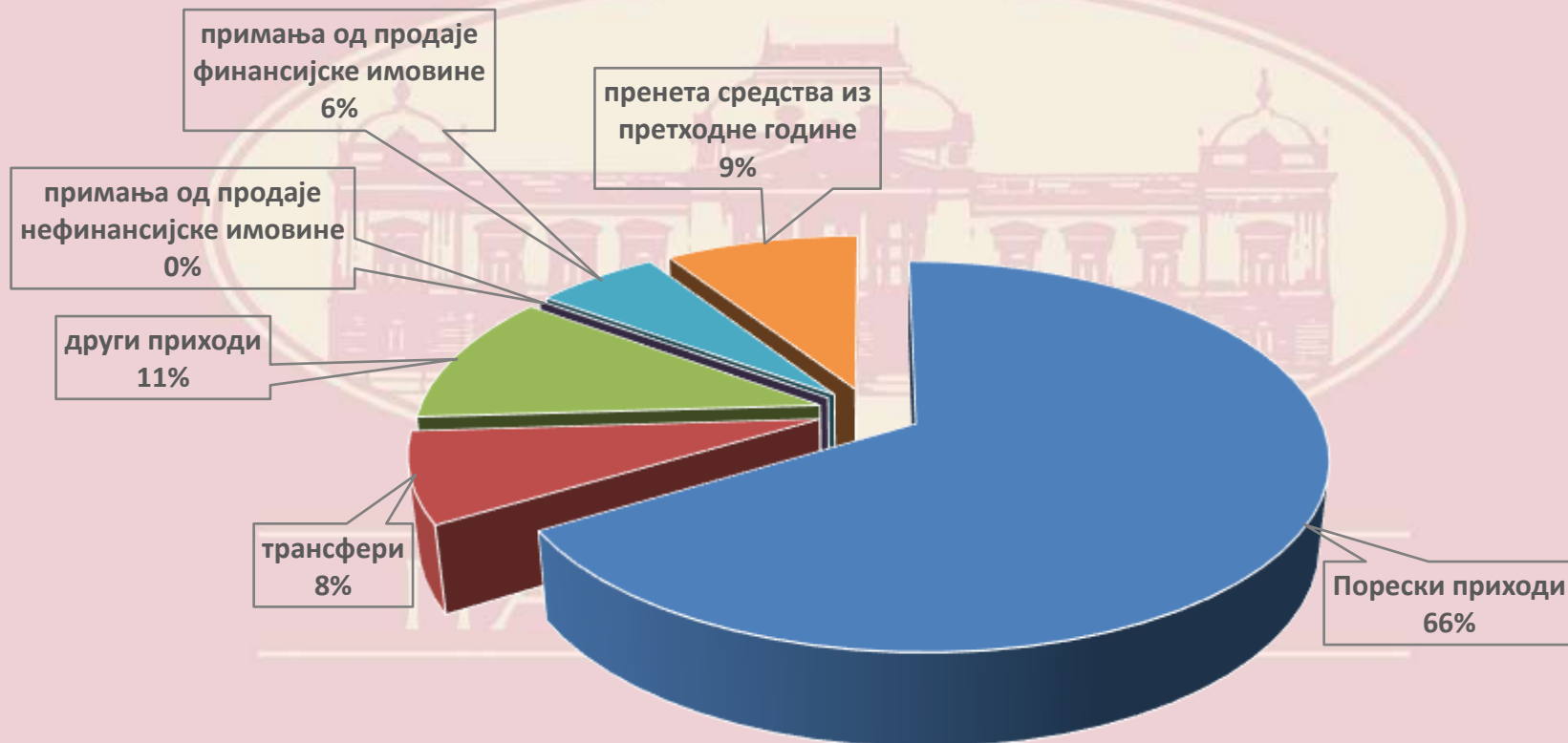

Структура планираних прихода и примања за 2025. годину

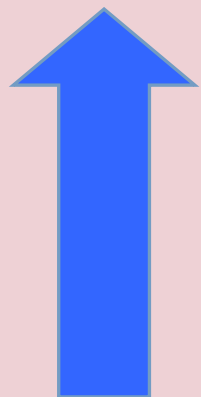
Структура планираних прихода и примања за 2025. годину

Структура прихода и примања

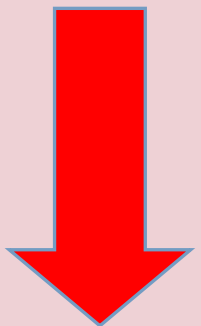

Шта се променило у односу на 2024. годину?

- Укупни приходи и примања нашег града у 2025. години су се **повећали** у односу на Одлуку о буџету за 2024. годину за **1.158.972.758** динара, односно за **17 %**.

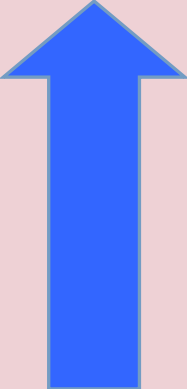

- **Порески приходи** су повећани за 775.520.000 динара,
- **Трансфери** су повећани за 70.768.592 динара,
- **Примања од продаје финансијске имовине** су повећане за 360.742.726 динара,
- **Други приходи** су повећани за 90.832.894 динара,

- **Примања од продаје нефинансијске имовине** су смањена за 72.975.000 динара,
- **Пренета средства из претходне године** су смањена за 65.916.454 динара.

Шта се променило у односу на буџет 2025. године?

- Укупни приходи и примања нашег града у 2025. години ребалансом су се **повећали** у односу на Одлуку о буџету за 2025. годину за **511.853.072** динара, односно за **7 %**.
-
- **Порески приходи** су повећани за 283.770.000 динара,
 - **Трансфери** су повећани за 50.768.592 динара,
 - **Други приходи** су повећани за 90.832.894 динара,
 - **Примања од продаје финансијске имовине** су повећане за 94.461.491 динара,
 - **Пренета средства из претходне године** су повећана за 54.920.095 динара,

На шта се троше јавна средства?

Буџет мора бити у равнотежи, што значи да расходи морају одговарати приходима. Укупни планирани расходи и издаци у 2024. години из буџета износе:

7,7 милијарди динара

- ✓ **РАСХОДИ** Расходи представљају све трошкове града за плате буџетских корисника, набавку роба и услуга, субвенције, дотације и трансфере, социјалну помоћ и остале трошкове које град/општина обезбеђује без директне и непосредне накнаде.
- ✓ **ИЗДАЦИ** представљају трошкове изградње или инвестиционог одржавања већ постојећих објеката, набавку земљишта, машина и опреме неопходне за рад буџетских корисника.
- ✓ **РАСХОДИ И ИЗДАЦИ** морају се исказивати на законом прописан начин, односно морају се исказивати: по *програмима* који показују колико се троши за извршавање основних надлежности и стратешких циљева града; по *основној намени* која показује за коју врсту трошка се средства издвајају; по *функцији* која показује функционалну намену за одређену област и по *корисницима буџета* што показује организацију рада града.

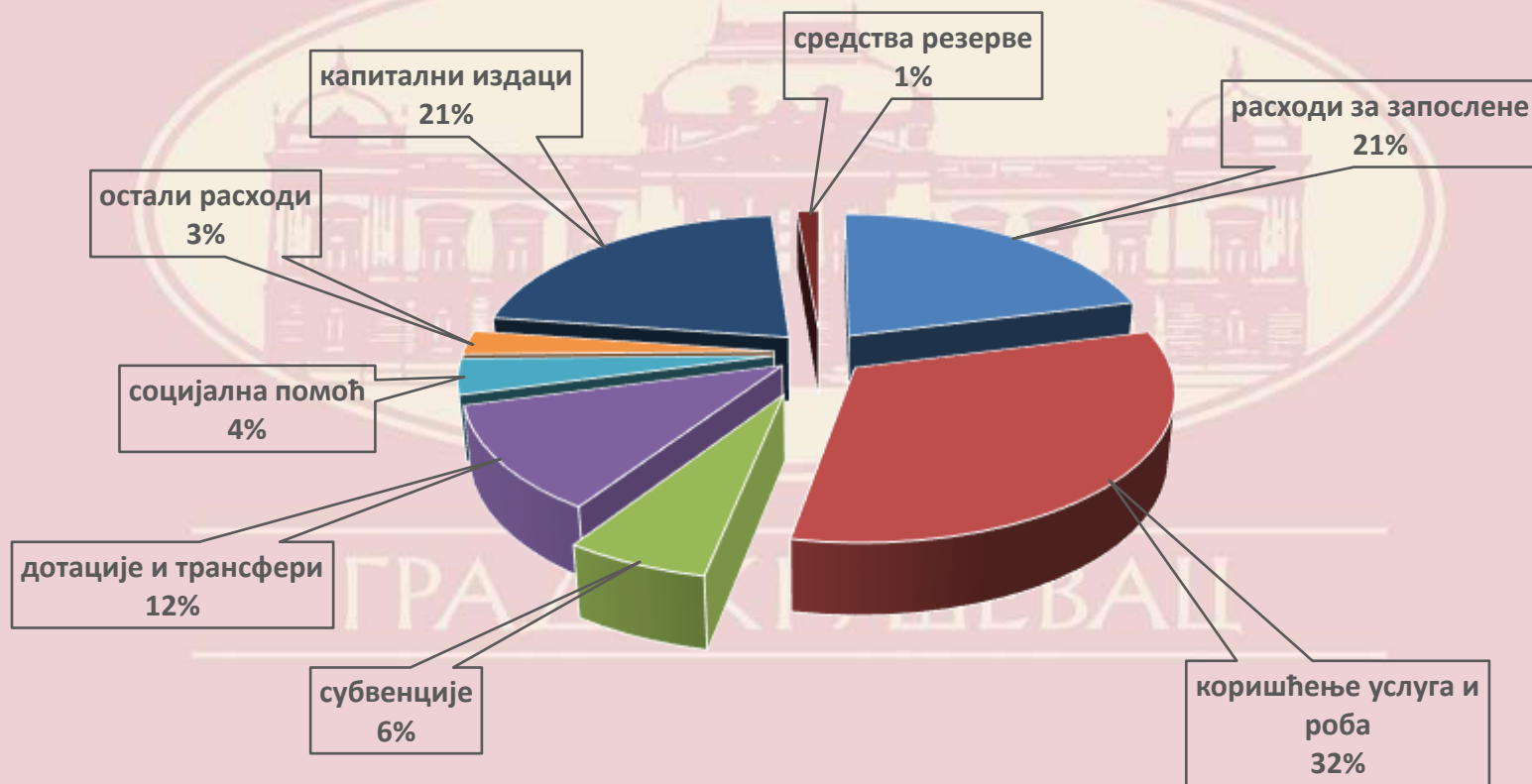
Шта су расходи и издаци буџета?

Расходи за запослене	<ul style="list-style-type: none">• Расходи за запослене представљају све трошкове за запослене, како у управи тако и код буџетских корисника
Коришћење роба и услуга	<ul style="list-style-type: none">• Коришћење роба и услуга обухватају сталне трошкове, путне трошкове, услуге по уговору, специјализоване услуге, трошкове материјала и текуће поправке и одржавање.
Дотације и трансфери	<ul style="list-style-type: none">• Дотације и трансфери су трошкови које локална самоуправа има за исплату институцијама које су у примарној надлежности централног/покрајинског нивоа као што су школе, центар за социјални рад, дом здравља.
Остали расходи	<ul style="list-style-type: none">• Остали расходи обухватају дотације невладиним организацијама, порезе, таксе, новчане казне.
Субвенције	<ul style="list-style-type: none">• Субвенције се одобравају за функционисање међумесног превоза и пољопривредним произвођачима.
Социјална заштита	<ul style="list-style-type: none">• Социјална заштита обухвата све трошкове исплате социјалне помоћи за различите категорије грађана.
Буџетска резерва	<ul style="list-style-type: none">• Буџетска резерва представља новац који се користи за непланиране или недовољно планиране сврхе, као и у случају ванредних околности.
Капитални издаци	<ul style="list-style-type: none">• Капитални издаци су трошкови за изградњу нових, или инвестиционо одржавање постојећих објеката, набавку опреме, машина земљишта и слично.

Структура планираних расхода и издатака ребаланса буџета за 2025. годину

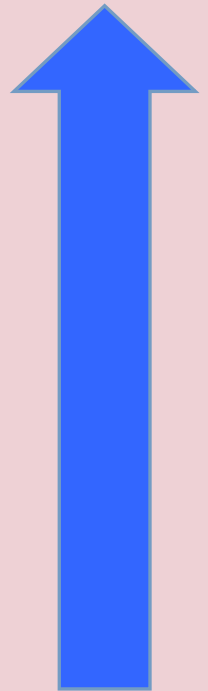
Структура планираних расхода и издатака ребаланса буџета за 2025. годину

Шта се променило у односу на 2024. годину?

Укупни трошкови нашег града у 2025. години су се **повећали** у односу на Одлуку о буџету за 2024. годину за **1.158.972.758** динара, односно за **17 %**.

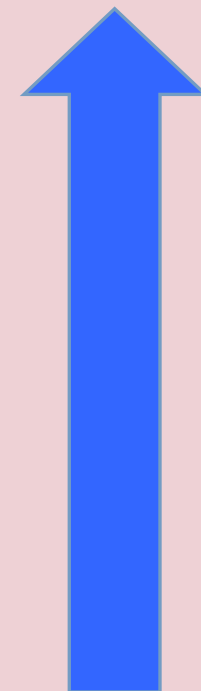
- **Расходи за запослене** су повећани су за 162.656.720 динара;
- **Коришћење услуга и роба** су повећани за 517.535.945 динара;
- **Капитални издаци и субвенције** су повећани за 92.112.806 динара;
- **Социјалне помоћи** су повећани за 116.478.277 динара;
- **Остали расходи** су повећани за 13.374.822 динара;
- **Дотације и трансфери** су повећани за 185.300.894 динара;
- **Средства резерве** су повећана за 71.513.294 динара

Шта се променило у односу на буџет за 2025. годину?

Укупни трошкови нашег града у 2025. години су се **повећали** у односу на Одлуку о буџету за 2025. годину **511.853.072** динара, односно за **7 %**.

- **Расходи за запослене** су повећани су за 131.933.262 динара;
- **Коришћење услуга и роба** су повећани за 287.017.565 динара;
- **Социјалне помоћи** су повећани за 51.961.277 динара;
- **Остали расходи** су повећани за 9.470.102 динара;
- **Дотације и трансфери** су повећани за 124.393.367 динара;
- **Средства резерве** су повећана за 41.203.660 динара

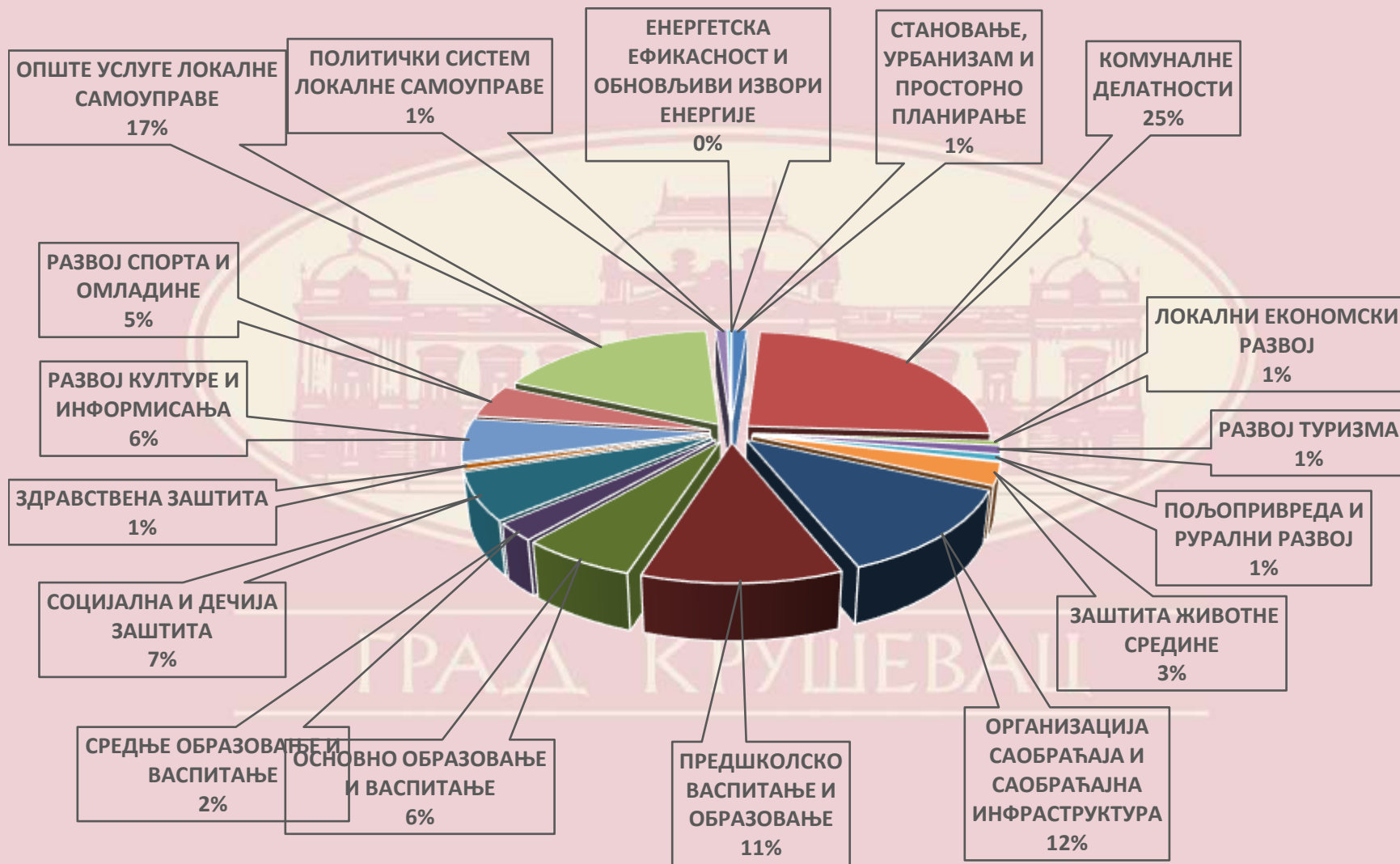
Расходи ребаланса буџета за 2025 годину по програмима

Назив програма	Средства из Одлуке о буџету за 2025. годину (износ у динарима)	% буџета по програму
Програм 1. Становање, урбанизам и просторно планирање	90,000,000	1.16%
Програм 2. Комуналне делатности	1,926,223,057	24.90%
Програм 3. Локални економски развој	44,580,696	0.58%
Програм 4. Развој туризма	89,249,982	1.15%
Програм 5. Пољопривреда и рурални развој	66,501,001	0.86%
Програм 6. Заштита животне средине	236,854,667	3.06%
Програм 7. Организација саобраћаја и саобраћајна инфраструктура	945,929,718	12.23%
Програм 8. Предшколско васпитање и образовање	853,584,901	11.03%
Програм 9. Основно образовање и васпитање	491,643,834	6.35%
Програм 10. Средње образовање и васпитање	186,905,914	2.42%
Програм 11. Социјална и дечија заштита	509,544,437	6.59%
Програм 12. Здравствена заштита	53,530,460	0.69%
Програм 13. Развој културе и информисања	464,083,512	6.00%
Програм 14. Развој спорта и омладине	362,312,094	4.68%
Програм 15. Опште услуге локалне самоуправе	1,327,417,047	17.16%
Програм 16. Политички систем локалне самоуправе	68,024,000	0.88%
Програм 17. Енергетска ефикасност и обновљиви извори енергије	20,562,119	0.27%
Укупни расходи по програмима	7,736,947,439	

Преглед повећања ребаланс/буџет за 2025 годину по програмима

ОПИС ПРОГРАМА	Ребаланс	Буџет 2025	Разлика
1 СТАНОВАЊЕ, УРБАНИЗАМ И ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ	90,000,000	90,000,000	0
2 КОМУНАЛНЕ ДЕЛАТНОСТИ	1,926,223,057	1,809,632,990	116,590,067
3 ЛОКАЛНИ ЕКОНОМСКИ РАЗВОЈ	44,580,696	43,480,696	1,100,000
4 РАЗВОЈ ТУРИЗМА	89,249,982	85,944,000	3,305,982
5 ПОЉОПРИВРЕДА И РУРАЛНИ РАЗВОЈ	66,501,001	66,500,000	1,001
6 ЗАШТИТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ	236,854,667	188,759,120	48,095,547
7 ОРГАНИЗАЦИЈА САОБРАЋАЈА И САОБРАЋАЈНА ИНФРАСТРУКТУРА	945,929,718	902,789,328	43,140,390
8 ПРЕДШКОЛСКО ВАСПИТАЊЕ И ОБРАЗОВАЊЕ	853,584,901	787,938,000	65,646,901
9 ОСНОВНО ОБРАЗОВАЊЕ И ВАСПИТАЊЕ	491,643,834	473,789,229	17,854,605
10 СРЕДЊЕ ОБРАЗОВАЊЕ И ВАСПИТАЊЕ	186,905,914	144,060,000	42,845,914
11 СОЦИЈАЛНА И ДЕЧИЈА ЗАШТИТА	509,544,437	443,566,395	65,978,042
12 ЗДРАВСТВЕНА ЗАШТИТА	53,530,460	52,930,460	600,000
13 РАЗВОЈ КУЛТУРЕ И ИНФОРМИСАЊА	464,083,512	440,886,894	23,196,618
14 РАЗВОЈ СПОРТА И ОМЛАДИНЕ	362,312,094	347,635,378	14,676,716
15 ОПШТЕ УСЛУГЕ ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ	1,327,417,047	1,275,171,877	52,245,170
16 ПОЛИТИЧКИ СИСТЕМ ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ	68,024,000	59,510,000	8,514,000
17 ЕНЕРГЕТСКА ЕФИКАСНОСТ И ОБНОВЉИВИ ИЗВОРИ ЕНЕРГИЈЕ	20,562,119	12,500,000	8,062,119
УКУПНО:	7,736,947,439	7,225,094,367	511,853,072

Структура расхода ребаланса буџета за 2025. годину по програмима

На крају желимо да Вам се захвалимо што сте издвојили време за читање ове презентације буџета.

Уколико сте заинтересовани да сагледате у целини Одлуку о буџету града за 2025. годину или Одлуку о ребалансу буџета града за 2025. годину исту можете преузети на следећем линку интернет странице:

<https://krusevac.ls.gov.rs/budzet>